

Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca

Facultatea de Istorie și Filosofie

Anul universitar 2010-2011

Semestrul II

PROGRAMA ANALITICĂ

I. Informații generale despre curs, seminar, lucrare practică sau laborator

Titlul disciplinei: Introducere în istoria României în secolul XX

Codul:

Numărul de credite: 7

Locul de desfășurare: conform orarului

Programarea în orar a activităților: săptămânal, trei ore de curs și trei de seminar

II. Informații despre titularul de curs, seminar, lucrare practică sau laborator

Nume, titlul științific: conf. univ. dr. Marcela Sălăgean

Informații de contact (adresă e-mail, eventual nr. de telefon): marcela_salagean@yahoo.com

Ore de audiență: - afișat la catedră

III. Descrierea disciplinei: Obiectivele cursului: studenții să cunoască principalele evenimente care au avut loc în România secolului XX și la începutul sec XXI, să le încadreze în ansamblul evenimentelor petrecute pe plan european și mondial, să constate distincția între democrația perioadei interbelice, regimurile autoritare din perioada 1938-1944, și regimului comunist, să poată înțelege schimbările care s-au petrecut în viața politică, instituțională, socială, economică și culturală atât în perioada 1918-1989 cât și după 1989, principalele acțiuni pe plan extern ale diplomației românești de-a lungul sec.XX și la începutul sec XXI, să înțeleagă și să folosească noțiunile de specialitate, să cunoască principalele demersuri istoriografice din țară și străinătate referitoare la istoria României în această perioadă, tendințele care se manifestă pe plan intern și internațional, să dobândească capacitatea de analiză, să caute bibliografie de specialitate, să elaboreze referate, să participe la simpozioane, mese rotunde etc

- metode utilizate în timpul predării -expunere orală, comentarii, analize de texte și programe politice

IV. Bibliografia obligatorie:

- Vlad GEORGESCU, *Istoria românilor*, București, Humanitas, 1990. (capitolele referitoare la perioada 1918-1989.)
- Keith HITCHINS, *România 1866-1947*, București, Editura Humanitas, 1996. (capitolele referitoare la perioada 1918-1947)
- Ioan Scurtu, Ion BULEI, *Democrația la români, 1866-1938*, București, Editura HUMANITAS, 1990. (perioada 1918-1938)
- Ioan SCURTU, Gheorghe BUZATU, *Istoria românilor în secolul XX*, București, Editura Paideia, 1999 (integral)
- Dennis DELETANT, *România sub regimul comunist*, București, 1997.
- Florin ABRAHAM, *România de la comunism la capitalism, 1989-2004. Sistemul politic*, București, 2006.

bibliografia se găsește la Biblioteca Centrala Universitara, Biblioteca Institutului de istorie „George Bariț”

V. Materiale folosite în cadrul procesului educațional specific disciplinei:

- volume de documente, biografii, harti, documente de arhive fotocopyate, înregistrări audio și -vizuale ale facultății, personale sau împrumutate

VI. Planificarea/ Calendarul întâlnirilor și al verificărilor/examinărilor intermediare:

* concepte de bază, cuvintelor cheie, autodeterminare, integrare, uniformizare, europenizare, sistem politic, regim politic, sistem electoral, tipologia partidelor, instituții de guvernământ, constituție, monarhie, criză dinastică, partide politice, armistițiu, guvern de coaliție, satelizare, sovietizare, Integrare, parteneriat, Uniunea Europeană, NATO

TEMATICA ȘI BILIOGRAFIA CURSULUI

1) Procesul de unificare politică și administrativă a provinciilor României. Căile de dezvoltare și modernizare preconizate.

- Gheorghe Iancu, "Unificarea legislativă. Sistemul administrativ al României 1919-1939", în V. Pușcaș, V. Vesa (ed.), *Dezvoltare și modernizare în România interbelică 1919-1939*, București, 1988,
- Ioan Scurtu, Gheorghe Buzatu, *Istoria românilor în secolul XX*, București, 1999

2) Evoluția sistemului politic românesc. Fundamente doctrinare și ideologice, instituții.

- Sergiu Tămaș, *Dicționar politic. Instituțiile democrației și cultura civică*, (regim politic, sistem politic),
- Keith Hitchins, *România 1866-1947*, București, 1996,
- Ioan Scurtu, Ion Bulei, *Democrația la români, 1866-1938*, București, 1990, (organizarea constituțională după 1918)
- Ioan Scurtu, Gheorghe Buzatu, *Istoria românilor în secolul XX*.

3) Viața politică românească 1918-1938

- Ioan Scurtu, Gheorghe Buzatu, *op. cit.*
- Ioan Scurtu, Ion Bulei, *op.cit., 1866-1938*, București, 1990
- Keith Hitchins, *op. cit.*, Stelian Neagoe, *Istoria guvernelor României de la începuturi-1859 până în zilele noastre-1999*, București, 1999,
- Angela Banciu, *Istoria vieții constituționale în România (1866-1991)*, București, 1996,
- Al. Gh. Savu, *Dictatura regală*, București, Editura Politică,
- Stephen Fischer-Galati, *România în secolul al XX-lea*, Iasi, 1998

4) Politica externă a României în perioada interbelică

- Sherman D. Spector, *România la Conferința de Pace de la Paris (1919-1920) Diplomația lui Ion I. C. Brătianu*, București, 1995,
- Keith Hitchins, *op. cit.*,
- Ion Bitoleanu, *Politica externă a României mari în dezbaterile parlamentului, 1919-1939*, Constanța, 1995,
- Emilian Bold, *De la Versailles la Lausanne (1919-1932)*, Iași, 1976,
- Eliza Campus, *Din politica externă a României 1913-1947*, București, 1980,

- Ioan Talpeș, *Diplomație și apărare. Coordonate ale politicii externe românești 1933-1939*, București, 1988,
- V.F. Dobrinescu, *România și Ungaria de la Trianon la Paris. Bătălia diplomatică pentru Transilvania*, București, 1996;
- Nicolae Ciachir, *Marile puteri și România (1856-1947)*, București 1996, (capitolele referitoare la perioada interbelică)

5) Regimuri autoritare și dictatoriale 1938-1941

- Al. Gh. Savu, *op. cit.*,
- Sorin Alexandrescu, *op. cit.*,
- Stelian Neagoe, *op. cit.*,
- Aurică Simion *Regimul politic din România în perioada septembrie 1940-ianuarie 1941*, Cluj-Napoca, 1979
- Ioan Scurtu, Gheorghe Buzatu, *op. cit.*,
- Stephen Fischer-Galati, *op. cit.*,
- Mihail Manoilescu, *Dictatul de la Viena. Memorii (iulie-august 1940)*, București, 1991,
- Grigore Gafencu, *Însemnări politice (1929-1939)*, București, 1991

6) Guvernarea Ion Antonescu, ianuarie 1941-august 1944

- Dinu C. Giurescu, *România în al doilea război mondial*, București, 1999
- L. Watts, *O Casandru a României: Ion Antonescu și lupta pentru reformă 1918-1941*, București, 1993,
- Gh. Buzatu, *România cu și fără Antonescu. Documente, studii, relatări și comentarii*, Iași, 1991,
- C-tin Kirițescu, *România în al doilea război mondial*, vol. II, București, 1996,
- V. Pușcaș, *Speranță și disperare. Negocieri româno-aliat 1943-1944*, București, 1995,
- Aurică Simion, *Preliminarii politico-diplomatice ale insurecției din august 1944*, Cluj-Napoca, 1979

7) Instaurarea regimului comunist în România- statutul Transilvaniei

- Nicolett Franck, *O înfrângere în victorie. Cum a devenit România din Regat Republică Populară (1944-1947)*, București, 2002,
- Keith Hitchins, *op. cit.*,
- Ghită Ionescu, *Comunismul în România*, București, 1994,.
- Gheorghe Onișoru, *Alianțe și confruntări între partidele politice din România (1944-1947)*, București, 1996.

- V. Frunză, *Istoria stalinismului în România*, București, 1990,
- V. Fl. Dobrinescu, *op. cit.*,
- Vasile Pușcaș, *Al doilea război mondial Transilvania și aranjamentele europene (1940-1944)*, Cluj-Napoca, 1995,
- Marcela Salagean, *Administrația sovietică în Nordul Transilvaniei, noiembrie 1944-martie 1945*, Cluj-Napoca, 2002,
- V. Fl. Dobrinescu, *P.C.R. , Pătrășcanu și Transilvania (1945-1946)*, București 2001

8) Evoluția regimului politic din România 1948-1965

- Dennis Deletant, *România sub regimul comunist*, București, 1997.
- Stelian Tănase, *Elite și societate. Guvernarea Gheorghiu Dej, 1948-1965*, București, 1998,
- Vladimir Tismăneanu, *Fantoma lui Gh. Gheorghiu Dej*, București, 1995,
- Ghița Ionescu, *op. cit.*
- Vladimir Tismăneanu, *"Gheorghiu-Dej and the Romanian Workers' Party: From De-Sovietization to the Emergence of National Communism"*, in Cold War International History Project, Working Paper No. 37, Washington D.C., May 2002 (copie xerox la biblioteca facultății),

9) România în epoca lui Nicolae Ceaușescu

- Robert King, *A History of the Romanian Communist Party*, Stanford University Press, 1979
- Dennis Deletant, *Ceaușescu și Securitatea, Constrângere și disidență în România anilor 1965-1989*, București, 1997,
- Idem, *România sub regimul comunist*, București, 1997,
- Gail Kligman, *Politica duplicității. Controlul reproducerii în România lui Ceaușescu*, București, 2000
- Stephen Fischer-Galati, *op.cit*

10) Politica externă a României în timpul regimului comunist

- Ioan Scurtu, *retragerea trupelor sovietice din România*, Bucuresti, 199,
- Dennis Deletant, *op. cit.*,
- Corneliu Mihai Lungu, Mihai Retegan, *1956 Explozia. Percepții române, iugoslave și sovietice asupra evenimentelor din Polonia și Ungaria*, București, 1996,
- Mihai Retegan, *1968. Din primăvară până în toamnă, schiță de politică externă românească*, București, 1998

11) Răsturnarea regimului ceaușist, reistaurarea regimului democratic în România, 1989-1992

- Anneli Ute Gabanyi, *Revoluția neterminată*, București, 1999.
- Nestor Rateș, *România. Revoluția încâlcită*, București, 1994.
- Joseph Rothschild, *Întoarcerea la diversitate*, Oradea, 1997. (paginile referitoare la căderea comunismului în Europa Centrală și de Sud-Est),
- Dumitru Preda, Mihai Retegan, 1989. *Principiul dominoului : prăbușirea regimurilor comuniste europene*, București, 2000,
- Ion Scutru, *Revoluția română din decembrie 1989 în context internațional*, București, 2006

12-13) Caracteristici ale regimului politic din România, 1992-2009

- Cornel Miclescu, *Cotroceni gară pentru doi. Politici electorale comparate în campaniile pentru alegerile prezidențiale de la televiziune 1990, 1992, 1996, 2000*, București, 2002,
- Vladimir Pasti, *România în tranziție. Căderea României în viitor*, București, 1995,
- Cristian Pârvulescu, *Politici și instituții politice*, București, 2002, *Istoria României, Compendiu*, Cluj-Napoca, 2004,
- Fl. Abraham, *România de la comunism la capitalism, 1989-2004. Sistemul politic*, București, 2006,
- T. Gallagher, *Democrație și naționalism în România 1989-1998*, București, 1999

14) Politica externă a României 1990-2009

- Fl. Abraham, *Transformarea României 1989-2006. Rolul factorilor externi*, București, 2006,
- Daniel Dăianu, Radu Vrânceanu, *România și Uniunea Europeană*, Iași, 2002 ,
- Vasile Pușcaș, *Pulsul istoriei în Europa Centrală. Studii, articole, comentarii, interviuri*, Cluj-Napoca, 1998,
- Idem, *România și iar România. Note pentru o istorie a prezentului*, Cluj-Napoca, 2007,
- Florin Anghel, *Aderarea țărilor din Europa Centrală și de Est la Uniunea Europeană, o abordare comparată*, București, 1999

TEMATICA ȘI BIBLIOGRAFIA SEMINARULUI

Bibliografia generală

- Sorin ALEXANDRESCU, *Paradoxul român*, București, Editura Univers, 1998. (integral)
- Vlad GEORGESCU, *Istoria românilor*, București, Humanitas, 1990. (capitolele referitoare la perioada 1918-1989.)
- Keith HITCHINS, *România 1866-1947*, București, Editura Humanitas, 1996. (capitolele referitoare la perioada 1918-1947)
- Ioan SCURTU, Ion BULEI, *Democrația la români, 1866-1938*, București, Editura Humanitas, 1990. (perioada 1918-1938)
- Ioan SCURTU, Gheorghe BUZATU, *Istoria românilor în secolul XX*, București, 1999
- Ioan SCURTU (coord), *Structuri politice în Europa centrală și de Sud-Est (1918-2001)*, vol. II, România, București, 2003
- Ghită IONESCU, *Comunismul în România*, București, Editura Litera, 1994. (integral)
- Dennis DELETANT, *România sub regimul comunist*, București, 1997. (integral)
- Anneli Ute GABANYI, *Revoluția neterminată*, București, 1999. (integral)
- *Istoria României, Compendiu*, coord. Ioan Aurel Pop, Ioan Bolovan, Cluj-Napoca, Institutul Cultural Roman, p.583-691
- Florin ABRAHAM *România de la comunism la capitalism, 1989-2004. Sistemul politic*. București, 2006

Seminar I

Actele Unirii. 1918

- Principiul autodeterminării: definire, componente, forma de manifestare
- Etapele procesului de autodeterminare, contextul elaborării actelor unirii, analiza conținutului și semnificația acestora (Basarabia, Bucovina, Transilvania)
- Procesul de unificare politică și administrativă a provinciilor României (modalități de aplicare a prevederilor actelor unirii)
- Consacrarea internațională a unirii

Bibliografie:

- ✓ Nicolae Bocșan, "Ideile politice ale actelor fundamentale ale Unirii Transilvaniei cu România", *Studia UBB, Historia*, 1992, vol. 37, nr. 1-2, p. 141-158.
- ✓ Sorin Alexandrescu, *Paradoxul român*, București, Editura Univers, 1998, p. 45-74.- Vasile Vesa, "Interferențe spirituale româno-americane în conținutul actelor fundamentale ale Marii Uniri din 1918" în *Civilizație medievală și modernă românească*, Cluj-Napoca, 1987, p. 288-295.
- ✓ Mitru Ghițiu, "Sfatul Țării și procesul de unire a Basarabiei cu România în 1918", *Destin românesc*, nr.1/ 1994, p. 1-9. SAU
- ✓ Gh. E. Cojocaru, *Integrarea Basarabiei în cadrul României (1918-1923)*, București, Editura Semne, 1997,
 - p. 23-34 (Sfatul Țării, reafirmarea identității, criza de guvern, la adăpostul armatei române, independența);
 - p. 38-46 (opțiunile în favoarea întregirii statului român, preludiul unirii, declarația guvernului român, rezoluția Blocului moldovenesc, decretarea unirii Basarabiei cu România);
 - p. 56-83 (identificarea administrativă și politică : administrația Basarabiei în 1918; primele instituții administrative; perfecționarea și consolidarea sistemului administrativ; activitatea Comisiei regionale de unificare administrativă; dizolvarea zemstvei și instituționalizarea unui nou sistem administrativ).
- ✓ Constantin Stan, "Recunoașterea internațională a unirii Basarabiei cu România (1920-1927)" în *Sargeția*, 1995-1996, 26, nr. 2, pp. 411-430
- ✓ I. Nistor, *Unirea Bucovinei, 28 noiembrie 1918, studiu și documente*, București, Cartea Românească, 1928,
 - p. 33-40 (Constituanta Bucovinei); p. 41-46 (Intrarea armatei române în Bucovina);
 - p. 47-53 (Activitatea Consiliului Național);
 - p. 54-75 (Actul Unirii).
- ✓ Gheorghe Iancu, "Unificarea legislativă. Sistemul administrativ al României 1919-1939", în V. Pușcaș, V. Vesa (ed.), *Dezvoltare și modernizare în România interbelică 1919-1939*, București, Editura Politică, 1988, p. 39-68.
- ✓ Sherman D. Spector, *România la Conferința de Pace de la Paris (1919-1920) Diplomația lui Ion I. C. Brătianu*, București, Institutul European, 1995,
 - p. 125-155 (Delimitarea frontierelor României);
 - 255-283 (Compromisul cu România).

- ✓ Emma Porfireanu "Putting Romania on the Map": the American Press and Queen Marie's visit to the United States, Oct-Nov. 1926, în *Romania and Western Civilization - România și Civilizația Occidentală*, Iași, 1997, pp. 339-352

Pentru textele Actelor Unirii vezi :

- ✓ ***, *Istoria contemporană a României : texte social-economice. 1918-1929*, Caiet de seminar, Cluj-Napoca, 1989. **sau**
- ✓ ***, *România. Documentele Unirii, 1918*, București, 1993. **sau**
- ✓ Bogdan Murgescu (coord.), *Istoria României în texte*, București, Corint, 2001, p. 278-284. (Declarația de Unire a Basarabiei cu România, 27 martie 1918; Manifestul lui Carol I, împăratul Austriei și rege al Ungariei, către popoarele dublei monarhii, 16 octombrie 1918; Discursul lui Al. Vaida Voevod în Parlamentul de la Budapesta, 18 octombrie 1918; Moțiunea de Unire a Bucovinei cu România, 15/28 noiembrie 1918; Rezoluția Marii Adunări de la Alba Iulia și discursul lui Maniu, 1 decembrie 1918; I. I. C. Brătianu despre situația României la Conferința de Pace de la Paris (în Adunarea Deputaților, decembrie 1919).

Seminar II

Evoluția sistemului politic românesc interbelic. Fundamente doctrinare și ideologice; modernizare și tradiționalism; instituții.

- Sistem politic și regim politic – definiții, tipologii, caracteristici (se pot consulta și alte dicționare decât cele indicate în bibliografie)
- Dezbaterea modernizare - tradiționalism în viața politică românească
- Sistemul electoral (evoluția legislației electorale - impactul votului universal, comportamentul electoratului; aplicarea mecanismului electoral - tacticile electorale, rezultatele alegerilor, caracterul regimului și maniera de exercitare a puterii)
- Sistemul partidelor politice (tipologia partidelor - perspectivă comparativă cu Europa Centrală și Sud-Estică; evoluția și trăsăturile sistemului partidist, baza socială a partidelor)

Bibliografie:

- ✓ Mihai Manea, *Mic dicționar de termeni istorici*, București, ALL Educational, 1999. (regim politic)
- ✓ Dominique Chagnollaud, *Dicționar al vieții politice și sociale*, București, All Educational, 1999, p. 137-144. [putere politică ; regim politic]

- ✓ Sergiu Tămaș, *Dicționar politic. Instituțiile democrației și cultura civică*, (regim politic, sistem politic)
- ✓ Keith Hitchins, *România 1866-1947*, București, Editura Humanitas, 1996, p. 315-359 ; 373-400.
- ✓ Victor Neuman, *Ideologie și fantasmagorie. Perspective comapartive asupra istoriei gândirii politice în Europa Est-Centrală*, Iași, Polirom, 2001, p. 103-120. (Obsesia intelighenței române în perioada interbelică : specificitatea etno-națională).
- ✓ Ioan Scurtu, Ion Bulei, *Democrația la români, 1866-1938*, București, Editura Humanitas, 1990, p. 22-29 (organizarea constituțională după 1918) ; p. 36-40 (legislația electorală după 1918) ; p. 96-119 (alegerile parlamentare după 1918); 211-245 (dinamica sistemului politic din România după 1918).-Ioan Scurtu, Gheorghe Buzatu, *Istoria românilor în secolul XX*, București, Editura Paideia, 1999, p. 101-110.
- ✓ Hugh Seton-Watson, *The East European Revolution*, London, Methuen, 1961, p. 23-48 (tipologia partidelor - perioada interbelică).
- ✓ Cristian Preda, *România postcomunistă și România interbelică*, București, Meridiane, 2002, p. 61-114. (Sistemul politic românesc interbelic: sistemele electorale din România interbelică; 1919-1926 : o țară, două sisteme; 1926-1937: caracteristicile sistemului politic românesc interbelic: corpul electoral și participarea la alegeri, magnitudinea și pragul electoral implicit, supradimensionarea legislativului, partidele și disproportionalitatea legislativă, instabilitatea guvernamentală, zestia guvernamentală și prima electorală, concluzii, anexe). SAU
- ✓ Mattei Dogan, *Sociologie politică. Opere alese*, București, Editua Alternative, 1999, p. 141-165; p. 173-207 ; Joseph Rotchild, *East Central Europe between the Two World Wars*.

Seminar III

Viața politică românească între 1918-1938. Constituția din 1923

- Evoluția partidelor politice
- Guvernările și activitatea guvernamentală în deceniul al III-lea al sec. XX (marea guvernare liberală, guvernarea țărănistă)
- Situația monarhiei - criza dinastică, regența
- Accentuarea disfuncționalităților instituțiilor democratice ale regimului parlamentar. Carol al II-lea și implicarea instituției monarhice în activitatea executivului. Guverne și măsuri guvernamentale (1932-1938).
- Constituția de la 1923 - forma de guvernare și instituțiile de guvernământ (monarhia, parlamentul, guvernele, justiția); dezbaterile vizând constituția, adoptare, principii și conținut; comparații cu constituțiile adoptate de statele din Europa Centrală după război; trăsături ale evoluției constituționale a Europei Centrale în perioada interbelică și redeschiderea problemei constituționale ; tendințele de reformă constituțională în România , în deceniul al IV-lea

Bibliografie:

- ✓ Ioan Scurtu, Gheorghe Buzatu, *op. cit.*, p. 113-343. **sau**
- ✓ Ioan Scurtu, *Contribuții privind viața politică din România. Evoluția formei de guvernământ în istoria modernă și contemporană*, București, 1988, p. 165-428.
- ✓ Ioan Scurtu, Ion Bulei, *op. cit.*, 1990, p. 53-87 (partidele politice și activitatea lor după 1918); 132-151 (legile adoptate și dezbaterile parlamentare după 1918) ; p. 166-182 (rolul monarhiei)
- ✓ Keith Hitchins, *op. cit.*, p. 403-453.
- ✓ Stelian Neagoe, *Istoria guvernelor României de la începuturi-1859 până în zilele noastre-1999*, București, 1999, p. 79-121 (structura cabinetelor, 1918-1938).
- ✓ Al. Gh. Savu, *Dictatura regală*, București, Editura Politică, 1970, p. 25-81.
- ✓ Mirkine Guetzevitch, *Les Constitutions de l'Europe nouvelle*, Paris, 1930 (studiul introductiv).
- ✓ Angela Banciu, *Istoria vieții constituționale în România (1866-1991)*, București, 1996 (paginile referitoare la problematică) **sau**
- ✓ Idem, *Rolul Constituției din 1923 în consolidarea unității naționale*, p. 66-102
- ✓ Marian Enache, Mihai Constantinescu, *Renașterea parlamentarismului în România*, Iași, Polirom, 2001,
 - p. 40-45 (Constituția din 1923 și evoluția sistemului parlamentar până la 11 februarie 1938, caracterizare generală; anexa 3 (Constituția din 1923)
 - (p. 202-217) **sau-**
- ✓ Eleodor Focșeneanu, *Istoria constituțională a României 1859-1991*, București, Editura Humanitas, 1992, p. 56-70. (Constituția din 29 martie 1923-revizuire sau constituție nouă, elaborarea, revizuirile aduse, legea electorală din 27 martie 1926).
- ✓ Barbu Daniel, *O arheologie constituțională românească : studii și documente*. București : Editura Universității din București, 2000

Seminar IV

Regimuri autoritare și dictatoriale în România anilor 1938-1941. Actele guvernării și evoluția regimului politic. Constituția din februarie 1938 și instaurarea dictaturii regale, instituțiile noului regim

- Eșecul experimentului carlist și guvernarea Antonescu - Legiune (baza juridică a noului regim ; transformări la nivelul instituțiilor politice și de stat, Ion Antonescu și mișcarea legionară - septembrie 1940-ianuarie 1941)
- *Regimul antonescian (ianuarie 1941-august 1944) - accentuarea concentrării puterii după ianuarie 1941, trecerea la dictatura militară; guvernarea și administrația ; evreii din România (1940-1944).*

Bibliografie:

- ✓ Al. Gh. Savu, *op. cit.*, p. 99-196, 433-458.
- ✓ Sorin Alexandrescu, *op. cit.*, p. 118-139.
- ✓ Stelian Neagoe, *op. cit.*, p. 121-149. (structura guvernelor, 1938-1944).
- ✓ Angela Banciu, *Istoria vieții constituționale...* (paginile referitoare la problematică)
- ✓ Eleodor Focșeneanu, *Istoria constituțională a României 1859-1991*, București, Editura Humanitas, 1992, p. 72-89. (Constituția din 27 februarie 1938 ; regimul personal al mareșalului Ion Antonescu)
- ✓ Stephen Fischer-Galati, *România în secolul al XX-lea*, Iasi, Institutul European, 1998, cap.III

SEMINAR V

Guvernarea Ion Antonescu, ianuarie 1941-august 1944. 23 August 1944 ; semnificații, consecințe

- ✓ Aurică Simion, *Preliminarii politico-diplomatice ale insurecției din august 1944*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1979, p. 11-83 (regimul antonescian și trăsăturile sale). (F 2125)
- ✓ *Idem*, *Regimul politic din România în perioada septembrie 1940-ianuarie 1941*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1979. (politica internă a guvernării Antonescu - legionari) (F 1769)
- ✓ Ioan Scurtu, Gheorghe Buzatu, *op. cit.*, p. 344-443. **sau**
- ✓ Dinu C. Giurescu, *România în al doilea război mondial*, București, All, 1999, p. 7-14; 39-55; 59-74; 133-172, p. 185-245 (observarea strictă a regulilor neutralității; statul român devine stat național legionar; regimul politic intern, 27 ianuarie 1941-23 august 1944; evreii din România).
- ✓ Nicolett Franck, *O înfrângere în victorie. Cum a devenit România din Regat Republică Populară (1944-1947)*, București, 2002,
- ✓ Victor Neumann, *Istoria evreilor din România: studii documentare și teoretice*, Timișoara, 1996, p. 211-235.
- ✓ L. Watts, *O Casandră a României: Ion Antonescu și lupta pentru reformă 1918-1941*, București, 1993, p. 392-436
- ✓ V. Pușcaș, *Speranță și disperare. Negocieri româno-aliat 1943-1944*, București, 1995.
- ✓ Sănătescu Constantin, *Jurnal*, Editura Humanitas, București, 1993

Instaurarea regimului comunist în România. Condiționări internaționale și evoluții interne 1944-1947

- Încheierea armistițiului; statutul Transilvaniei
- Satelizarea și sovitzarea României
- Evoluții politice interne 1944-1947 (de la convenția de armistițiu la abolirea monarhiei) cadrul constituțional; guvernele Sănătescu și Rădescu; instituirea și activitatea guvernului Groza; alegerile din 19 noiembrie 1946; eliminarea partidelor „istorice” și începutul monolitizării societății românești)

Bibliografie:

- ✓ Valeriu F. Dobrinescu, *România și organizarea postbelică a lumii*, București, 1988. (paginile referitoare la încheierea armistițiului și la Conferința de pace)
- ✓ Vasile Pușcaș, *Al doilea război mondial Transilvania și aranjamentele europene (1940-1944)*, Cluj-Napoca, 1995,
- ✓ Nicolett Franck, *O înfrângere în victorie. Cum a devenit România din Regat Republică Populară (1944-1947)*, București, 2002,
- ✓ Sănătescu Constantin, *Jurnal*, Editura Humanitas, București, 1993
- ✓ Dinu C. Giurescu, *Guvernarea Nicolae Rădescu*, București, 1998.
- ✓ Marcela Sălăgean, *Administrația sovietică în Nordul Transilvaniei, noiembrie 1944-martie 1945*, Cluj-Napoca, Centrul de Studii Transilvane, Fundația Culturală Română, 2002 -Keith Hitchins, *op. cit.*, p. 538-581.
- ✓ Ghită Ionescu, *Comunismul în România*, București, Editura Litera, 1994, p. 116-177.
- ✓ Dennis Deletant, *România sub regimul comunist*, București, Fundația Academia Civică, 1997, p. 35-62.
- ✓ V. Țărău, „Sovietizare și satelizare în Centrul și Estul Europei în primii ani după cel de-al Doilea Război mondial”, în Mihai Timofte (coord.), *Concepte și metodologii în studiul relațiilor internaționale*, Iași, 1997, p. 160-169.
- ✓ V. Frunză, *Istoria stalinismului în România*, București, 1990. (paginile referitoare la problematică)
- ✓ *Strategii și politici electorale în alegerile parlamentare din 19 noiembrie 1946*, (selecția documentelor, studiu introductiv, argument și note Virgiliu Țărău și Ioan Marius Bucur), Cluj-Napoca, 1998 (studiul introductiv).

Bibliografie facultativă

- ✓ Gheorghe Onișoru, *Alianțe și confruntări între partidele politice din România (1944-1947)*, Editura Academia Civică, București, 1996. (cap. III, IV) (F 4451)

- ✓ Eleodor Focșeneanu, *Istoria constituțională a României 1859-1991*, București, Editura Humanitas, 1992, p. 91-113 (Perioada 23 VIII 1944-30 XII 1947)
- ✓ Stelian Neagoe, *Istoria României 1944-1947. Crestomație de documente*, București, 1996 (F 4569) (textele documentelor)
- ✓ Gh. Onișoru, *România în anii 1944-1948, transformări economice și realități sociale*, București, Fundația Academia Civică, 1998. (starea economiei, structuri sociale; vin americanii!-de la speranță la iluzie; tema proprietății. Colhozul; prejudecăți și reacții exterministe; antisovietismul; propaganda antiguvernamentală; chestiunea monarhiei; manifestări și atitudini revizioniste)
- ✓ Mark Percival, "Politica britanică față de România în 1947", în *Analele Sighet*, 1997, nr. 5, pp. 685-691

Seminar VII

România sub conducerea lui Gheorghe Gheorghiu Dej (1948-1965)

- Evoluția regimului politic din România în perioada 1948-1965
- Partidul și statul în epoca lui Dej. Lupte interne, epurări, consolidări organizaționale
- Colectivizarea, industrializarea

Bibliografie:

- ✓ Dennis Deletant, *op. cit.*, p. 62-107.
- ✓ Stelian Tănase, *Elite și societate. Guvernarea Gheorghiu Dej, 1948-1965*, București, Humanitas, 1998, p. 7-209.
- ✓ Vladimir Tismăneanu, *Fantoma lui Gh. Gheorghiu Dej*, București, Ed. Univers, 1995, p. 42-49, 105-150.
- ✓ Ghița Ionescu, *op. cit.*, p. 177-288, 289-352, 369-382.
- ✓ Vladimir Tismăneanu, "Gheorghiu-Dej and the Romanian Workers' Party : From De-Sovietization to the Emergence of National Communism", *Cold War International History Project, Working Paper No. 37*, Washington D.C., May 2002. (xerox la biblioteca Facultății de Istorie)
- ✓ Eleodor Focșeneanu, *op. cit.*, p. 115-122 (constituțiile din 1948 și 1952) **sau**
- ✓ L. T. Pop, *Constituțiile României*, București, 1984. (F 2556) (constituțiile din 1948 și 1952) **sau**
- ✓ Angela Banciu, *Istoria vieții constituționale...* (paginile referitoare la constituțiile din 1948 și 1952)

Bibliografie facultativă:

- ✓ Dennis Deletant, *Teroarea comunistă în România. Gheorghiu-Dej și statul polițienesc 1948-1965*, Polirom 2001.
- ✓ Octavian Roske, *Dosarul colectivizării agriculturii 1949-1962. Documente*, București, 1991.
- ✓ Vlad Georgescu, *Istoria românilor*, București, Humanitas, 1990.

Seminar VIII

România în epoca Ceaușescu (1965-1989)

- Succesiunea politică după moartea lui Dej
- România, republică socialistă: constituția din 1965
- Partidul comunist în epoca Ceaușescu
- Transformări instituționale și ideologice

Bibliografie:

- ✓ -Robert King, *A History of the Romanian Communist Party*, Stanford University Press, 1979, **cap. 2-5 (p. 39-120)** (cap. 4-5; p. 94-98; 99-119). (The Path of Power, Institutional Transformation, The Character of the Party Elite, Party and the Society: Emerging Patterns of Authority) (xerox la biblioteca Facultății de Istorie)
- ✓ Dennis Deletant, *Ceaușescu și Securitatea, Constrângere și disidență în România anilor 1965-1989*, București, Editura Humanitas, 1997.
 - cap. 3 (De la teroare la frică : Nicolae Ceaușescu și Securitatea, 1965-1978),
 - cap. 8 (Planificarea centralizată ca mijloc de constrângere : sistematizarea).
- ✓ V. Tismăneanu, *op.cit.*,
 - p. 49-73 (drumul spre puterea absolută ; atacul asupra aparatului de partid) ;
 - 151-171 (Putere personală și criză politică în România).
- ✓ Gail Kligman, *Politica duplicității. Controlul reproducerii în România lui Ceaușescu*, București, Humanitas, 2000,
 - p. 29-52. (Construirea socialismului în România lui Ceaușescu. Politica înțeleasă ca performanță)
- ✓ Eleodor Focșeneanu, *op. cit.*,
 - p. 122-137. (constituția din 1965 și modificările; analiza constituțiilor comuniste)
- ✓ L. T. Pop, *op. cit.* (constituția din 1965)

- ✓ Angela Banciu, *Istoria vieții constituționale...* (paginile referitoare la constituția din 1965)

Seminar IX

Căderea regimului Ceaușescu. Revoluțiile anului 1989

- Declin intern și izolare internațională. Revoluția din România în context internațional

Bibliografie:

- ✓ Anneli Ute Gabanyi, *Revoluția neterminată*, București, 1999.
- ✓ Nestor Rateș, *România. Revoluția încâlcită*, București, 1994.
- ✓ Joseph Rothschild, *Întoarcerea la diversitate*, Oradea, 1997. (paginile referitoare la căderea comunismului în Europa Centrală și de Sud-Est)
- ✓ Francois Fejto, *La fin des democraties populaires*, 1992, p. 313-328. (cap. ref. la revoluția din România)
- ✓ Dumitru Preda, Mihai Retegan, 1989. *Principiul dominoului : prăbușirea regimurilor comuniste europene*, București, 2000,
- ✓ Ioan Scutru, *Revoluția română din decembrie 1989 în context internațional*, București, 2006

Seminar X-XII

Caracteristici ale regimului politic din România 1990-2009.

Politica externă

- Sistemul partidelor politice în România postcomunistă
- Constituția din 1991 ; revizuirii-modificări
- Alegerile din România în perioada postcomunistă
- Reforma în România între tranziție și modernizare
- Procesul de integrare europeană și atlantică

Bibliografie:

- ✓ Angela Banciu, *Istoria vieții constituționale...* (paginile referitoare la constituția din 1991) sau

- ✓ Eleodor Focșeneanu, *op. cit.*,
 - p. 138-171; 173-188. (situația constituțională prezentă; concluzii: trăsăturile evoluției constituționale a României, România postrevoluționară și statul de drept).
 - ✓ Florin Abraham, *România de la communism la capitalism, 1989-2004. Sistemul politic*, București, 2006
 - ✓ Cristian Pârvulescu, *Politici și instituții politice*, București, 2002,
 - p. 64-85 (Instituții politice și guvernare: sistemul instituțional românesc; guvernul între parlament și președenție ; alcătuirea și modul de funcționare a guvernului, raportul între guvern și președenție, raporturile guvernului cu parlamentul, tipologii ale regimurilor politice din Europa Centrală după 1980; sisteme de selecție și recrutare a personalului politic; sisteme electorale)
 - ✓ Cristian Preda, *op. cit.*,
 - p. 13-29. (sistemul politic românesc postcomunist: dispozitivul legal, participarea politică, sistemul de partide, performanța electorală și disproportionalitatea legislativă și prezidențială, concluzii).
 - ✓ Al. Radu, Gh. Radu, Ioana Porumb, *Partidismul românesc posttotalitar*, București, 1995. SAU
 - ✓ Marian Preda, "Partidele politice din România: clasificare și relații parlamentare", *Revista de cercetări sociale*, an I, nr. 3, București, 1994, p. 3-28.
 - ✓ *Istoria României, Compendiu*, coord Ioan Aurel Pop, Ioan Bolovan, Cluj-Napoca, 2004, p.617-691
 - ✓ Vasile Pușcaș, *România și iar România. Note pentru o istorie a prezentului*, Cluj-Napoca, 2007,
 - ✓ Idem, *România de la preaderare la postaderare*, Cluj-Napoca, 2008,
 - ✓ Idem, „Sticks and Carrots. Regranting the Most-Favored-Nation Status for Romania & Băstoane și morcovi. Reacordarea clauzei națiunii celei mai favorizate pentru România”, Cluj/Napoca, 2006
 - ✓ Idem, *România spre Uniunea Europeană. Negocierile de aderare (2000 – 2004)*, Iași, , 2007.
-

VII. Modul de evaluare:

- ✓ -verificări pe parcurs, lucrări de semestru, participare activă etc,
- ✓ .ponderea acestor componente în nota finală, 25%
- ✓ modalitatea de desfășurare a examenelor- examen scris

VIII. Detalii organizatorice, gestionarea situațiilor excepționale:

- ✓ condiții de prezentare la examen, activitate la seminarii
- ✓ modalități de recuperare- reprogramarea orelor
- ✓ consecințele cazurilor de fraudă la examen- eliminarea din sala de examen/examen picat
- ✓ rezolvarea contestațiilor -recorectarea lucrărilor
- ✓ pentru persoanele cu dizabilități de vedere sau auz li se facilitează înregistrarea sau copierea cursurilor.

IX. Bibliografia opțională:

- ✓ Sorin Alexandrescu, *Paradoxul român*, București, Editura Univers, 1998.
- ✓ Dan Chiribucă, *Tranziția postcomunistă*, Cluj-Napoca, 2004
- ✓ *Istoria României, Compendiu*, coord. Ioan Aurel Pop, Ioan Bolovan, Cluj-Napoca, Institutul Cultural Roman, p.583-691
- ✓ Vladimir Pasti, *România în tranziție. Căderea României în viitor*, București, 1995.
- ✓ V. Pasti, Mihaela Miroiu, Cornel Codiță, *România-starea de fapt*, București 1996, vol. I.
- ✓ Marian Preda, *Politica socială românească între sărăcie și globalizare*, Iași, Polirom, 2002, p. 135-179; 193-179. (Cultura guvernamentală a sărăciei – element definitoriu pentru cazul României; Cum se raportează România la procesele de integrare europeană și de globalizare ?)
- ✓ Marian Enache, Mihai Constantinescu, *Renașterea parlamentarismului în România*, Iași, Polirom, 2001, partea a III-a (elaborarea și adoptarea constituției României), partea a IV-a (constituția și premisele stabilității instituțiilor statului român : alegerile parlamentare din 1992 ; alegerile prezidențiale ; formarea și consolidarea instituțiilor statului pe baze constituționale) ; anexele 4-14 (anexa 14 - Constituția României).
- ✓ Stan Stoica, *Mic dicționar al partidelor politice din România (1989-2000)*, București, Editura Meronia, 2000.

- ✓ Cornel Miculescu, *Cotroceni gară pentru doi. Politici electorale comparate în campaniile pentru alegerile prezidențiale de la televiziune 1990, 1992, 1996, 2000*, București, 2002.
- ✓ Petre Datculescu, "Cum a votat România, o analiză a alegerilor generale și prezidențiale de la 27 septembrie 1992", *Revista de cercetări sociale*, an I, nr.1, București, 1994, p.43-61.
- ✓ Memorii, jurnale ale personalităților politice și culturale din România sec. XX-XXI

CUPRINS

TEMATICA ȘI BILIOGRAFIA CURSULUI	3
1) Procesul de unificare politică și administrativă a provinciilor României. Căile de dezvoltare și modernizare preconizate.....	3
2) Evoluția sistemului politic românesc. Fundamente doctrinare și ideologice, instituții. 3	
3) Viața politică românească 1918-1938	3
4) Politica externă a României în perioada interbelică.....	3
5) Regimuri autoritare și dictatoriale 1938-1941	4
6) Guvernarea Ion Antonescu, ianuarie 1941-august 1944	4
7) Instaurarea regimului comunist în România- statutul Transilvaniei.....	4
8-9) Evoluția regimului politic din România 1948-1965	5
10) România în epoca lui Nicolae Ceaușescu	5
11) Politica externă a României în timpul regimului comunist.....	5
12) Răsturnarea regimului ceaușist, reistaurarea regimului democratic in România, 1989-1992	6
13) Caracteristici ale regimului politic din România, 1992-2004.....	6
14) Politica externă a României 1990-2004.....	6
TEMATICA ȘI BIBLIOGRAFIA SEMINARULUI	7
Actele Unirii. 1918.....	7
Evoluția sistemului politic românesc interbelic. Fundamente doctrinare și ideologice; modernizare și tradiționalism; instituții.....	9
Viața politică românească între 1918-1938. Constituția din 1923.....	10
Guvernarea Ion Antonescu, ianuarie 1941-august 1944. 23 August 1944 ; semnificații, consecințe.....	12
Instaurarea regimului comunist în România. Condiționări internaționale și evoluții interne 1944-1947.....	13
România sub conducerea lui Gheorghe Gheorghiu Dej (1948-1965).....	14
România în epoca Ceaușescu (1965-1989).....	15
Căderea regimului Ceaușescu. Revoluțiile anului 1989	16
Caracteristici ale regimului politic din România 1990-2009. Politica externă ..	16